2025/2364

21.11.2025 г.

ДЕЛЕГИРАНА ДИРЕКТИВА (ЕС) 2025/2364 НА КОМИСИЯТА

от 8 септември 2025 година

за изменение на Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на освобождаване от ограничението за употребата на олово като легиращ елемент за стомана, алуминий и мед

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно ограничението за употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване ([1]), и по-специално член 5, параграф 1, букви а) и б) от нея,

като има предвид, че:

(1) В член 4, параграф 1 от Директива 2011/65/ЕС се изисква държавите членки да гарантират, че електрическото и електронното оборудване, което е пуснато на пазара, не съдържа опасните вещества, изброени в приложение II към същата директива. Това изискване не се прилага за някои освободени приложения, изброени в приложение III към същата директива.

(2) Категориите електрическо и електронно оборудване, за които се прилага Директива 2011/65/ЕС, са изброени в приложение I към същата директива.

(3) Оловото е ограничено вещество, включено в приложение II към Директива 2011/65/ЕС. Максимално допустимата стойност на концентрация е 0,1 % тегловно съдържание на олово в еднородни материали.

(4) С Делегирана директива (ЕС) 2018/739 на Комисията ([2]) се предоставя освобождаване от използването на олово като легиращ елемент за стомана за обработване на металорежещи машини с тегловно съдържание на олово до 0,35 % и в елементи от серийно горещо поцинкована стомана с тегловно съдържание на олово до 0,2 %, както е установено в точка 6, буква а) - I от приложение III към Директива 2011/65/ЕС. Това освобождаване обхваща категории 1—7 и категория 10 от електрическото и електронното оборудване, изброено в приложение I към Директива 2011/65/ЕС. Приложението на освобождаването по точка 6, буква а) от приложение III към посочената директива, беше ограничено до категории електрическо и електронно оборудване 8, 9 и 11.

(5) С Делегирана директива (ЕС) 2018/740 на Комисията ([3]) се предоставят освобождавания от ограничението за употребата на олово като легиращ елемент за алуминий с тегловно съдържание на олово до 0,4 % за обработване на металорежещи машини или за рециклиране на оловосъдържащи отломки от алуминий. Освобожданията са установени в точка 6, букви б) - I и б) - II от приложение III към Директива 2011/65/ЕС. Тези освобождавания обхващат категории 1—7 и категория 10 от електрическото и електронното оборудване, изброени в приложение I към Директива 2011/65/ЕС. Приложението на освобождаването по точка 6, буква б) от приложение III към посочената директива, беше ограничено до категории електрическо и електронно оборудване 8, 9 и 11.

(6) С Делегирана директива (ЕС) 2018/741 на Комисията ([4]) се предоставя освобождаване от ограничението за употребата на медни сплави с тегловно съдържание на олово до 4 % за всички категории, както е установено в точка 6, буква в) от приложение III към Директива 2011/65/ЕС.

([1]) ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 88, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/65/oj.

([2]) Делегирана директива (ЕС) 2018/739 на Комисията от 1 март 2018 г. за изменение, с цел привеждане в съответствие с научно-техническия напредък, на приложение III към Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на освобождаване от ограничението за употребата на олово като легиращ елемент за стомана (ОВ L 123, 18.5.2018 г., стр. 103, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/739/oj).

([3]) Делегирана директива (ЕС) 2018/740 на Комисията от 1 март 2018 г. за изменение, с цел привеждане в съответствие с научно-техническия напредък, на приложение III към Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на освобождаване от ограничението за употребата на олово като легиращ елемент за сплави на алуминия (ОВ L 123, 18.5.2018 г., стр. 106, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/740/oj).

([4]) Делегирана директива (ЕС) 2018/741 на Комисията от 1 март 2018 г. за изменение, с цел привеждане в съответствие с научно-техническия напредък, на приложение III към Директива 2011/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на освобождаване от ограничението за употребата на олово като легиращ елемент за сплави на медта (ОВ L 123, 18.5.2018 г., стр. 109, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir_del/2018/741/oj).

(7) На 17 януари 2020 г. и на 20 януари 2020 г. Комисията получи две заявления за подновяване на освобожданията, установени в точка 6, букви а) и а) - I от приложение III към Директива 2011/65/ЕС, с оглед на научно-техническия напредък, по-специално по отношение на неговия обхват. На 2 декември 2019 г. и на 17 януари 2020 г. Комисията получи две заявления за подновяване на освобождаването, установено в точка 6, букви б), б) - I и б) - II от приложение III към Директива 2011/65/ЕС, а на 15 януари 2020 г. и на 16 януари 2020 г. Комисията получи две заявления за подновяване на освобождаването, установено в точка 6, буква в) от приложение III към Директива 2011/65/ЕС.

(8) Датата на изтичане на освобожданията, установени в точка 6, букви а), б) и в) от приложение III към Директива 2011/65/ЕС, за електрическо и електронно оборудване от категория 8 „медицински изделия за ин витро диагностика“, посочена в приложение I към Директива 2011/65/ЕС, е на 21 юли 2023 г., а датата на изтичане на освобожданията от категории 9 „промишлени прибори за контрол и управление“ и 11 „друго ЕЕО, което не е включено в никоя от другите категории“, посочени в приложение I към Директива 2011/65/ЕС, е на 21 юли 2024 г. На 20 януари 2023 г. бяха получени две заявления за подновяване за всяко от освобожданията, установени в точка 6, букви а) и б) от приложение III към Директива 2011/65/ЕС, и по-специално по отношение на тези три категории. В съответствие с член 5, параграф 5, втора алинея от Директива 2011/65/ЕС до вземането на решение относно заявлението за подновяване с тяхното подаване се увеличава срокът на валидност на съществуващите освобождавания.

(9) С цел да се оценят получените заявления беше проведено проучване за техническа и научна оценка, което беше финализирано през 2022 г. ([5]) През 2024 г. беше проведено и финализирано допълнително проучване с акцент върху категориите, за които е поискано подновяване на по-късен етап ([6]). Оценките включваха консултации със заинтересованите страни в съответствие с член 5, параграф 7 от Директива 2011/65/ЕС.

(10) При оценката на поисканото подновяване на освобождаването се стигна до заключението, че по отношение на освобождаването, установено в точка 6, буква а) - I от приложение III към Директива 2011/65/ЕС, оловото е все още необходимо за постигане на определени свойства на стоманата за обработка на металорежещи машини. Понастоящем замяната или отстраняването в серийно горещо поцинкована стомана не е нито технически осъществимо, нито икономически жизнеспособно. С цел обаче да се позволи по-целенасочено разглеждане при следващия преглед и двете технически приложения могат да бъдат разделени между точка 6, буква а) - I и а) - II от приложение III към Директива 2011/65/ЕС.

(11) За да се предостави достатъчно време за замяна на оловото в стоманата и да се избегнат отрицателни последици, които надвишават ползите от замяната, е целесъобразно да се предостави кратък срок на валидност за тези заявления, в съответствие с член 5, параграф 2, първа алинея от Директива 2011/65/ЕС. Що се отнася до точка 6, букви а), а) - I и а) - II от приложение III към Директива 2011/65/ЕС, е целесъобразно да се определи една дата на изтичане на освобождаването за всички категории, изброени в приложение I към посочената директива.

(12) Освобождаването, установено в точка 6, буква а) от приложение III към Директива 2011/65/ЕС, следва да изтече 12 месеца след датата на вземане на решението относно заявлението за подновяване, в съответствие с член 5, параграф 6 от посочената директива.

(13) Що се отнася до освобождаването, установено в точка 6, буква б) - I от приложение III към Директива 2011/65/ЕС, относно оловото в сплави на алуминия, произтичащо от рециклирането на оловосъдържащ отломки от алуминий, беше установено, че концентрацията на олово в алуминия може да бъде допълнително намалена до 0,3 % тегловно. Това следва да бъде посочено в нова точка, в която се уточнява, че такъв алуминий представлява отлята сплав.

(14) Използването на преднамерено добавено олово в сплави на алуминия за обработване на металорежещи машини вече не е необходимо за електрическото и електронното оборудване. На пазара съществуват надеждни заместители на оловото в сплави на алуминия. Очаква се до 2025 г. последната област на приложение, която разчита на такова освобождаване, да бъде заменена с алтернативи. В съответствие с член 5, параграф 6 от Директива 2011/65/ЕС следва да бъде определен максимален преходен период от 18 месеца, за да се даде възможност за адаптиране на отделните участници на пазара от промишлеността.

([5]) Окончателният доклад (пакет 22) от проучването е на разположение на адрес https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c774eb67-7cc6-11ec-8c40-01aa75ed71a1/language-en.

([6]) Окончателният доклад (пакет 27) от проучването е на разположение на адрес https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/708d9a2a-26e1-11ef-a195-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-327348441.

(15) Установено бе, че използването на алуминиеви сплави, съдържащи олово, в които тегловното съдържание на олово е под 0,4 % изисква повторно проектиране и преквалификация на електрическото и електронното оборудване, попадащо в категория 9 — „промишлени прибори за контрол и управление“, и на категория 11 — „друго ЕЕО, което не е включено в никоя от другите категории“, която е с отворен обхват, изисква повече време за привеждане в съответствие в сравнение с други категории, посочени в приложение I към Директива 2011/65/ЕС. Поради това по отношение на тези две категории следва да се обмислят по-дълги периоди на валидност.

(16) Що се отнася до точка 6, буква в) от приложение III към Директива 2011/65/ЕС относно медните сплави с тегловно съдържание на олово до 4 %, по време на научно-техническата оценка не беше възможно да се установят и определят области на приложение, в които вече да не се изисква освобождаване, въпреки многобройните индикации, че оловото може да бъде успешно заменено в определени приложения. Тъй като заместителите не са достатъчно надеждни, следва да се предостави удължаване на срока на освобождаването. С оглед на техническата оценка е целесъобразно да се определи една дата на изтичане на освобождаването за всички категории, изброени в приложение I към Директива 2011/65/ЕС.

(17) Включването на материали и компоненти на електрическото и електронното оборудване не следва да намалява степента на опазване на околната среда и на здравето, постановена с Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([7]). Съгласно точка 7 от ограничението, установено в точка 63 от приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006, концентрацията на олово в изделията и техните достъпни части е ограничена, с цел да се сведе до минимум излагането на деца на олово от изделия, доставяни на масовия потребител. Концентрацията на олово в тези изделия или техни достъпни части е ограничена до не повече от 0,05 % тегловно съдържание на олово, в случай че компоненти могат да попаднат в устата на дете. За да се гарантира съответствие с нивото на защита, установено с Регламент (ЕО) № 1907/2006, одобрените вписвания за освобождаване следва да бъдат маркирани с бележка под линия, което допълнително ограничава заявленията в съответствие с точка 7 от ограничението, посочено в точка 63 от приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006.

(18) Поради това Директива 2011/65/ЕС следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Приложение III към Директива 2011/65/ЕС се изменя в съответствие с приложението към настоящата директива.

Член 2

1. Държавите членки приемат и публикуват не по-късно от 30 юни 2026 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби от 1 юли 2026 г..

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

([7]) Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

Член 3

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 8 септември 2025 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

В приложение III към Директива 2011/65/ЕС, точка 6, букви а), а) - I, б), б) - I, б) - II и в) се заменят със следното:

„6, а)	Олово като легиращ елемент за стомана за обработване на маталорежещи машини и за поцинкована стомана с тегловно съдържание на олово до 0,35 %	Изтича на 11 декември 2026 г..
6, а) - I	Олово като легиращ елемент за стомана за обработване на металорежещи машини с тегловно съдържание на олово до 0,35 % (*)	Изтича за всички категории на 30 юни 2027 г.
6, а) - II	Олово като легиращ елемент в елементи от серийно горещо поцинкована стомана с тегловно съдържание на олово до 0,2 % (*)	Изтича за всички категории на 30 юни 2027 г.
6, б)	Олово като легиращ елемент за алуминий с тегловно съдържание на олово до 0,4 %	Изтича на 11 юни 2027 г..
6, б) - I	Олово като легиращ елемент за алуминий с тегловно съдържание на олово до 0,4 %, с произход от рециклирането на оловосъдържащи отломки от алуминий (*)	Изтича на 11 декември 2026 г. за категории 1—7 и 10. За категория 9 — промишлени прибори за контрол и управление, и за категория 11 изтича на 30 юни 2027 г.
6, б) - II	Олово като легиращ елемент за алуминий за обработване на металорежещи машини с тегловно съдържание на олово до 0,4 % (*)	Изтича на 11 юни 2027 г. за категории 1—7 и 10. За категория 9 — промишлени прибори за контрол и управление, и за категория 11 изтича на 30 юни 2027 г.*
6, б) - III	Олово като легиращ елемент за алуминиеви леярски сплави с тегловно съдържание на олово до 0,3 %, с произход от рециклирането на оловосъдържащи отломки от алуминий (*)	За категория 1-8, 9, различни от промишлени прибори за контрол и управление, и за категория 10 изтича на 30 юни 2027 г.
6, в)	Медна сплав с тегловно съдържание на олово до 4 % (*)	Изтича на 30 юни 2027 г.“

(*) Освобождаването не обхваща ЕЕО, предназначено за доставка на масовия потребител, когато ЕЕО или достъпна част от него може при нормални или разумно предвидими условия на употреба да попадне в устатата на дете. Освобождаването обаче се прилага когато може да се докаже едновременно, че:

— скоростта на освобождаване на олово от такова ЕЕО или от всяка достъпна част, дори с покритие, не надвишава 0,05 μg/cm² на час (равняващ се на 0,05 μg/g/h),

— за изделия с покритие — че покритието е достатъчно, за да се гарантира, че тази скорост на освобождаване няма да бъде надхвърлена в продължение на период от поне две години при нормална употреба или при разумно предвидими условия на употреба на ЕЕО.

За целите на настоящата бележка под линия се счита, че дадено ЕЕО или достъпна част от ЕЕО може да попадне в устата на дете, ако някое от неговите(нейните) измерения е по-малко(а) от 5 cm или ако има отделима или изпъкнала част с този размер.“